

Beslutningsforslag nr. **B 115**

Folketinget 2022-23 (2. samling)

Fremsat den 21. april 2023 af Mai Villadsen (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL), Peder Hvelplund (EL), Rosa Lund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Søren Søndergaard (EL) og Victoria Velasquez (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om en akutpakke til erhvervsskolerne og genopretning af erhvervsskolernes økonomi

Folketinget pålægger regeringen at indkalde Folketingets partier til forhandlinger om en akutpakke til erhvervsskolerne og genopretning af erhvervsskolernes økonomi hurtigst muligt og senest den 1. juli 2023.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund

Fra 2016 til 2022 har et politisk flertal skåret 1,2 mia. kr. i tilskuddene til erhvervsuddannelserne som følge af bl.a. det såkaldte omprioriteringsbidrag, som skolerne var omfattet af i 2016-2018 (»Reduktion af tilskud til erhvervsuddannelserne som følge af omprioriteringsbidraget (2016-2022)«, deg.dk, den 22. juni 2022). Samtidig ligger andelen, der søger en erhvervsuddannelse efter grundskolen, fortsat på ca. 20 pct. af en ungdomsårgang og dermed langt under målsætningen på 25 pct. De nyeste tal viser et fald i søgningen i forhold til sidste år, og udviklingen går således den forkerte vej (»Årets søgetal til ungdomsuddannelserne er nu opgjort«, uvm.dk, den 17. april 2023). Det betyder både færre faglærte i fremtiden og færre midler til erhvervsskolerne, som tildeles midler pr. elev, og udviklingen er ikke ny. Siden årtusindskiftet og indtil 2015 har der været et fald i andelen af en ungdomsårgang, som forventes at have en erhvervsuddannelse 8 år efter grundskolen, og fra 2015 og frem har niveauet ligget stabilt på et historisk lavt niveau. Kun 17,6 pct. svarende til hver sjette af den ungdomsårgang, som afsluttede 9. klasse i 2021, forventes således at have en erhvervsuddannelse i 2029 (»Kun 18 pct. af en ungdomsårgang forventes at få en erhvervsuddannelse«, ae.dk, den 4. april 2023).

I tillæg til besparelserne og de faldende søgetal presser inflationen ligeledes skolerne med stigende priser på materiale og energi (»Høje priser og svigtende elevtal presser tekniske skoler til at svinge sparekniven«, dr.dk, den 23. september 2022, og »Det bliver dyrt at få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse«, dr.dk, den 19. december 2022). En ny undersøgelse fra Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier viser, at 800 medarbejdere blev fyret på erhvervsskolerne i 2022, og det kommer oven i lærlingeoprøret, hvor flere elever sidste år stod frem med historier om slidt værktøj, 40 år gamle maskiner og vandpytter på gulvet på grund af huller i skolens tag (»EUD-aktører i skarp kritik af regeringen: »Det er forbigået i stilhed, at 800 medarbejdere er blevet afskediget««, a4medier.dk, den 11. april 2023, og »Lærin-

geoprør vil »helt ind bag Christiansborgs tykke mure««, politiken.dk, den 12. maj 2022).

Det står klart, at erhvervsskolerne er voldsomt pressede, og udfordringerne bliver kun mere akutte i lyset af det store behov for tusindvis af flere faglærte frem mod 2030, hvilket fremhæves gang på gang og er uomgængeligt, hvis vi skal nå i mål med den grønne omstilling (»Mismatch på det danske arbejdsmarked i 2030«, IRIS Group og HBS Economics for Danske Gymnasier og IDA, september 2021).

Inden folketingsvalget i 2022 lovede et bredt flertal i Folketinget omfattende investeringer i erhvervsuddannelserne, herunder Socialdemokratiet og Venstre (»Et faglært Danmark«, socialdemokratiet.dk, og »Venstre vil investere i bedre uddannelser«, venstre.dk, den 23. september 2022) – et løfte, der er blevet gentaget i regeringsgrundlaget. Alligevel er erhvervsskolerne fraværende i det udspil til en finanslov for 2023, som regeringen for nylig præsenterede. Det er ikke holdbart, at erhvervsskolerne må vente endnu mindst et år, før de prioriteres økonomisk. Der er brug for akut økonomisk hjælp til erhvervsskolerne nu, for at vi kan påbegynde en genopretning af skolernes økonomi på længere sigt.

Finansiering

Det konkrete finansieringsbehov afhænger af resultatet af forhandlingerne. Forslagsstillerne er åbne for at drøfte alternative finansieringskilder i forbindelse med forhandlingerne, men peger på, at tiltagene f.eks. kan finansieres ved at ændre statsstøtteregele for rederierne, herunder at afskaffe DIS-ordningen, og ved at indføre den tidligere aftalte skatteforhøjelse på selskabers ejendomsavancer. Tiltagene medfører ca. 2 mia. kr. om året i varigt merprovenu, jf. Finansministeriet og Skatteministeriet (»En ansvarlig vej frem – Finanslovsforslaget 2023«, Finansministeriet, marts 2023, og skatteministerens svar på Skatteudvalget, alm. del – spørgsmål 109, folketingsåret 2022-23, 2. samling). Forslagsstillerne er som nævnt åbne for at drøfte alternative finansieringskilder.

Skriftlig fremsættelse

Mai Villadsen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en akutpakke til erhvervsskolerne og genopretning af erhvervsskolernes økonomi.

(Beslutningsforslag nr. B 115)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.